

NOTAT

Dato: 11.02.2022

J.postID: 22/29004

Unntatt offentlighet hos Kommuneadvokaten, jf. offentleglova §13

Arkivsaksnr: 22/3382

Til: Politisk sekretariat ved leder Eirik Lindstrøm

Fra: Kommuneadvokaten ved kommuneadvokat Tomasz Edsberg

Formannskapetets behandling av sak Godthaab / Gamle Ringeriksvei 148 – vurdering av habilitet – ordfører Lisbeth Hammer Krog (H)

1. Innledning

Formannskapet skal i møte 16. februar 2022 behandle sak om oppstart av reguleringsplanarbeid for eiendommen Gamle Ringeriksvei 148. Saken gjelder spørsmål om hvorvidt privat planinitiativ fra stiftelsen Godthaab Helse og Rehabilitering, som legger til rette for en omfattende utbygging av boliger på eiendommen, skal stoppes i medhold av plan- og bygningsloven § 12-8 andre ledd.

Ordfører Lisbeth Hammer Krog (H) har bedt politisk sekretariat om en vurdering av sin habilitet i saken. Politisk sekretariat har i sin tur bedt om min vurdering. Denne gis i det følgende.

Jeg presiserer på vanlig måte at vurderingen bygger på de opplysninger jeg har mottatt. Ytterligere eller endrede opplysninger kan tilsi andre vurderinger og råd.

2. Sakens faktiske bakgrunn

Bakgrunnen for saken som skal behandles i formannskapet, er beskrevet i kommunedirektørens saksfremlegg til planutvalget av 17. desember 2021 og forutsettes kjent. Det er avklart at saken skal behandles i formannskapet som en vanlig sak med innstilling fra planutvalget og videre innstilling til kommunestyret, jf. kommunedirektørens notat om saksbehandlingen av 31. januar 2022. Disse prosessuelle forholdene er uten betydning for habilitetsvurderingen.

Bakgrunnen for at ordfører Hammer Krog har reist spørsmålet om egen habilitet i saken, er hennes personlige relasjon til daglig leder i stiftelsen Godthaab Helse og Rehabilitering, Lillanna Lindeman Engzelius. Hammer Krog har gitt følgende redegjørelse om relasjonen:

Administrerende direktør, Lillanna Lindeman Engzelius på Godthaab Helse og Rehabilitering, har siden gymnastiden på Eikeli videregående skole vært en av mine nærmeste venninner. Vi møtes regelmessig i ulike private sammenhenger både som venninner oss imellom og sammen med våre menn, i små og store grupper. Dette vennskapet har vi hatt i over 40 år. (...).

Jeg har selvfølgelig fulgt Lillanna tett i alle disse årene, både privat og i hennes karriere. Vår jobb-situasjon er alltid et tema når vi treffes eller når vi snakkes på telefon (...). De siste årene

har Lillanna informert meg grundig om de utfordringer Godthaab har, bla.a pga bygningens mangelfulle tilstand.

Når stiftelsens leder er tydelig på at en utbygging av Godthaab er et være eller ikke være for institusjonens videre drift og jeg samtidig kjenner på et ønske om at min venninne skal lykkes med å nå de mål stiftelsen Godthaab, administrativ ledelse og styret setter seg, er det tydelig for meg at jeg ikke har den nødvendige distanse til saken, ei heller den upartiskhet som fordres i behandlingen av en sak av denne karakter.

Jeg velger faktisk å speile problemstillingen: Skulle jeg behandle saken ville det meget raskt reises tvil om min habilitet pga mitt nære vennskap med administrerende direktør. Min medvirkning vil svekke tilliten både til meg personlig, vårt system og til sakens mulige utfall.

3. Kommuneadvokatens vurdering

Kommuneloven kapittel 11 har regler om saksbehandling i folkevalgte organer, herunder om habilitet for folkevalgte, jf. § 11-10. Bestemmelsen viser til habilitetsreglene i forvaltningsloven kapittel II (§§ 6 til 10). Den inneholder i tillegg enkelte særregler som ikke er relevante i saken her. Habiliteten til ordfører Hammer Krog må følgelig vurderes etter de vanlige reglene i forvaltningsloven § 6, hvis første og andre ledd lyder slik:

En offentlig tjenestemann er ugild (...)

- a. når han selv er part i saken;*
- b. når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;*
- c. når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;*
- d. når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;*
- e. når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for*
  - 1. et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, eller*
  - 2. et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken.*

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Etter henvisning fra kommuneloven § 11-10, slår forvaltningsloven § 6 første ledd altså fast at en folkevalgt alltid er inhabil til å treffe avgjørelse i en sak når vedkommende er part i saken eller har en slik tilknytning til en part som angitt i bokstavene b til e. I saken her er det ikke opplyst at Hammer Krog har noen slik tilknytning til stiftelsen Godthaab som automatisk ville gjøre henne inhabil.

Bestemmelsen i § 6 andre ledd har et videre nedslagsfelt enn de absolutte inhabilitetsgrunnene i første ledd, men innebærer til gjengjeld ikke uten videre inhabilitet selv om det foreligger visse «*særegne forhold*». Bestemmelsen åpner for en bred, skjønnsmessig vurdering av om den folkevalgte har et slikt forhold til saken eller partene at allmennhetens tillit (til lokaldemokratiet) kan bli svekket ved at han eller hun deltar i behandlingen av saken.

Jeg bemerker for ordens skyld at folkevalgte har en vid adgang til å diskutere potensielle politiske saker med parter eller andre innbyggere eller interessenter, og folkevalgte kan på forhånd danne seg og uttrykke klare meninger om hva som er riktig utfall av en sak uten å bli inhabile i en senere politisk behandling av saken. At ordfører Hammer Krog har diskutert stiftelsens behov og interesser i det aktuelle planinitiativet med daglig leder, gjør altså ikke i seg selv at hun er inhabil.

Bestemmelsen peker selv på enkelte momenter som skal vektlegges i habilitetsvurderingen. I saken her foreligger ikke opplysninger om at formannskapetets avgjørelse vil kunne innebære «*særlig fordel, tap eller ulempe*» for ordfører Hammer Krog. Det er imidlertid grunn til å se nærmere på om dette er tilfelle for «*noen som [hun] har nær personlig tilknytning til*». Hammer Krog vil kunne være inhabil hvis en mener at hun gjennom sin nære personlige relasjon til daglig leder har en tilknytning til stiftelsen eller saken som kan svekke tilliten til hennes upartiskhet. Det er relevant å se hen til både Hammer Krogs (indirekte) relasjon til stiftelsen og om formannskapetets vedtak (indirekte) vil kunne innebære særlig fordel, tap eller ulempe for daglig leder Engzelius personlig.

Det er opplyst at saken har vakt et ikke ubetydelig engasjement lokalt. Den har flere ganger vært omtalt i lokalpressen. Slik jeg forstår det, har stiftelsens styre og ledelse i ulike sammenhenger gitt uttrykk for, blant annet, at et avslag på den boligutbygging som planinitiativet legger til rette for, reelt vil kunne innebære at stiftelsen vil måtte legge ned sin virksomhet. Jeg legger derfor til grunn at formannskapetets avgjørelse vil kunne ha svært stor betydning for stiftelsen. Selv om det ikke foreligger konkrete opplysninger om nærmere bestemte fordeler eller ulemper for daglig leder, legger jeg videre til grunn at svært store konsekvenser for stiftelsen vil kunne gi utslag også for daglig leder personlig. Jeg legger i min vurdering en viss vekt på dette.

Det er ikke opplyst at noen part eller annen interessent i saken har reist habilitetsinnsigelse mot ordfører Hammer Krog. Hammer Krog har imidlertid selv gitt uttrykk for at hun på grunn av den nære relasjonen til Engzelius ikke har den nødvendige distanse til saken. Hun fremhever: «*Min medvirkning vil svekke tilliten både til meg personlig, vårt system og til sakens mulige utfall*».

Den enkelte folkevalgte kan ikke velge eller avgjøre om hun er inhabil i en sak eller ikke. I min vurdering legger jeg likevel stor vekt på ordførerens personlige syn på karakteren av hennes relasjon til Engzelius og saken, og hennes syn på relasjonens betydning for hennes mulighet til å opptre upartisk, og ikke minst *bli ansett som upartisk*, i saken.

Jeg understreker på generelt grunnlag at det ikke nødvendig å vurdere om den folkevalgte rent faktisk vil klare å forholde seg upartisk i saken – altså om han eller hun rent faktisk vil klare å ikke votere ut fra egne eller nærstående private interesser eller ut fra en særskilt personlig relasjon til parter eller andre berørte. Den folkevalgte er uansett inhabil hvis det *etter en objektiv målestokk* foreligger forhold som med en viss styrke *er egnet til å svekke utenforståendes tillit* til at han eller hun vil opptre upartisk.

Etter en samlet vurdering av de opplysninger som er gitt om, blant annet, sakens karakter og avgjørelsens betydning for stiftelsen, og om ordfører Hammer Krogs svært nære personlige relasjon til daglig leder Engzelius, er min konklusjon at det foreligger særegne forhold som med tilstrekkelig

styrke kan svekke allmennhetens tillit til ordførerens upartiskhet. Jeg mener derfor ordfører Hammer Krog bør anses inhabil ved formannskapetets behandling av saken.

4. Konklusjon

Jeg mener ordfører Hammer Krog bør anses inhabil ved formannskapetets behandling av saken.

TE 11.2.2022